Państwo i Społeczeństwo

2014 (XIV) nr 3

Dariusz Fatuła

WPROWADZENIE

Innowacyjność jest obecnie podnoszona do rangi najważniejszego czynnika rozwoju zarówno w skali mikro, jak i makro. Innowacyjne przedsiębiorstwo, innowacyjna gospodarka stają się naczelnym celem wielu programów, strategii i bieżących działań. Niewątpliwie innowacyjność pozwala stwarzać nowe miejsca pracy, przynosi przewagę konkurencyjną, prowadzi do lepszego zaspokojenia potrzeb konsumentów. Innowacyjność wpływająca na ekonomię powinna być jednak wpisana w cele społeczne i przyczyniać się do szeroko pojętego zrównoważonego rozwoju. Elementem takiego rozwoju jest zapewnienie bezpieczeństwa pracy.

Idea społecznej odpowiedzialności biznesu omawiana w ostatnich latach w naukach ekonomicznych i o zarządzaniu wywarła duży wpływ na różne formy aktywności gospodarczej. Miejsce, rola i wspieranie innowacyjności w zrównoważonym rozwoju to temat pierwszego opracowania w niniejszym numerze „Państwa i Społeczeństwa". Autor przedstawia w nim koncepcje teoretyczne, wskazuje na korzyści i wyzwania dla interesariuszy przedsiębiorstwa oraz prezentuje badania własne, dotyczące m.in. roli etycznego przywództwa wspomagającego innowacyjność w zgodzie z ideą zrównoważonego rozwoju.

Truizmem jest stwierdzenie, że źródłem innowacyjności są pracownicy, jednak na pytania: jak wzbudzić wśród nich innowacyjność i jak ją wspierać

– nie ma prostych i łatwych odpowiedzi. W drugim i trzecim artykule autorzy wskazują na organizacyjne i psychologiczne uwarunkowania aktywności innowacyjnej pracowników. Wiara w pozytywne rezultaty podjętych działań, przekonanie o własnej skuteczności, nadzieja, optymizm, wiedza, tolerancja niepewności, intuicja to tylko niektóre cechy kapitału psychologicznego pracownika, które powinny być zauważone w procesie zarzadzania, tworzenia i przekształcania struktur organizacyjnych. Duża elastyczność podejmowania decyzji i działania w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw sprzyja innowacyjności, ale wymaga wsparcia na różnych poziomach: rządowym, samorządowym, sektora edukacji i nauki, współpracy z kooperantami, pośrednikami i klientami.

Trzy kolejne artykuły akcentują kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy w kilku aspektach: odpowiedzialności pracodawcy za życie, zdrowie, ale także odpowiednie samopoczucie i rozwój kompetencji innowacyjnych pracowników oraz przedsiębiorstwa jako całości. Podejmowane dobrowolnie inicjatywy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy mogą być bardziej skuteczne, niż rozwiązania narzucone przez prawo oraz przyczynić się do wspierania innowacyjności i zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstwa.

Siódmy artykuł, choć bezpośrednio, dotyczy pracy przewodników miejskich, porusza szersze zagadnienie deregulacji dostępu do wykonywania określonych zawodów. Jest to próba odpowiedzi na pytanie, czy uwolnienie niektórych zawodów jest odpowiedzialne wobec klientów, czy nie stwarza zagrożeń, jakie mechanizmy kontroli powinny zastępować deregulację oraz jak przyczynia się to do wzrostu innowacyjności wykonujących dany zawód i konkurencyjności w branży.

W ostatnim artykule autor rozważa, jak warunki na rynku pracy od początku rozwoju kapitalizmu wpływały na kształtowanie stylów życia. Krytyczne spojrzenie na współczesne warunki pracy, poziom wynagrodzeń, uczestnictwo w życiu społecznym i kulturowym może stanowić przyczynek do dyskusji o wartościach oraz celach państwa i społeczeństwa.

Autorzy tekstów zamieszczonych w variach podjęli zagadnienia etycznego, prawnego i ekonomicznego kontekstu ochrony oraz wykorzystywania własności, ewolucji pojęcia bezpieczeństwa ekonomicznego oraz korzyści i zagrożeń, jakie towarzyszą rolniczej eksploatacji ekosystemów trawiastych.